

Noorte Kooliaste juhtide ajakiri

TARTUS

23. DETSEMBRIL 1936

Nr. 12

Noortele.

Pühade rõõmust.

Eelseisvatele pühadele mõeldes ker-
 kib küsimus keelele: mis nad toovad?
 Mõnelegi teist, mu noored sõbrad, toovad
 pühad tõesti mõne üllatuse vanemate või
 vendade-õdede poolt, mõne hea onu või
 tädi poolt, ristiisa või ristiema poolt. Aga
 küllalt on ka neid, kellel ehk mitte midagi
 erilist ei ole oodata. Aga kas peab pühade-
 rõõm ikka olema ainult selles, et midagi
 saadakse teistelt? Ja kas on sellest kül-
 lalt, kui küll teistelt vastu võtame seda,
 mis meile antakse, aga ise midagi ei
 anna teistele? Aga mis võin mina, väike
 poiss, kellelegi anda? Nii küsite minult.
 Ma ei taha praegu kõnelda kõigest sel-
 lest, mida ka väike poiss võib anda teis-
 tele, kui ta õieti tahab, tahtsin vaid suurte
 pühade eel ütelda, et nii mõnigi teist,
 võib-olla koguni igäüks, võib teha midagi,
 mis kellelegi teeb rõõmu. Muidugi teete
 rõõmu vanematele ja omastele oma hea
 käitumisega koolis ja kodus ja mõnigi
 teist on salajas valmistanud mõne asjagi,
 mida kavatseb kinkida kellelegi pühadeks.
 See on ilus ja hea. Aga ma ütlesin, et
 on ka veel teisi võimalusi valmistada

rõõmu. Vaadake nimelt igäüks oma lige-
 mas ümbruses natuke ringi ja siis näete
 küll, kui palju on neid inimesi, kellel ei
 ole kedagi ega midagi, mis muudaks
 pühad rõõmupühadeks. Seal on mõni
 vana inimene, pödur või vigane, kes suure
 vaevaga saab oma majapidamist korras
 hoida, mõni ehk lamab tõvevoodiski ja
 ei ole kedagi, kes tuleks ja koristaks
 tuba, kütaks seda, tooks kaevust mõne
 pangetäie vett, viiks mõnele sugulasele
 või heale tuttavale sõna, et see appi
 tuleks. Kui nüüd leidub hea poiss või
 tüdruk, kes siin käe natuke külge paneb,
 mõne asja ära õiendab, mõne käigu teeb,
 vaata, kui palju head saab nii ära teha.
 Ja võib-olla saab mõnele seesugusele
 vanale ja jõuetule või haigele viia laua
 peale väikese jõulukuuse-oksakese ja
 selle külge riputada mõne küünlakese ja
 ehk saab ka mahti pühade ajal istuda
 mõne tunni seesuguses kohas ja lugeda
 ette Pühast Kirjast või mõnest muust
 raamatust — palju valgust ja soojust ja
 rõõmu toovad need väikesed teod süda-
 messe, mitte ainult sellele, kellele seda

tehakse, vaid ka tegijale endale. Või on ligiduses mõni laps, kelle isa või ema on tabanud haigus või muu õnnetus, nii et kodu on kurb, pime ja külm. Kui kutsuks õige seesuguse lapse enda poole ja oleks tema vastu sõbralik ning lahke — kui palju rõõmu tooks see jälle nii tema kui enese südamesse. Vaadake aga natuke, siis näete, et keegi ei ole nii vaene ega väeti ja jõuetu, et ta ei leiaks seda, kellele saaks valmistada rõõmu.

Aga ma ütleksin veel rohkem. Mitte ainult inimesi ei leidu igal pool, kes vajavad rõõmu, vaid meie puutume ka alatasa kokku loomadega, niihästi nendega, kes elavad meie ligiduses, teenivad meid, kui ka nendega, kes liiguvad õhus või metsas ja kes, ka meile valmistavad rõõmu või on kasulikud. Kas ei mõtleks meie pühade ajal ka sellele, kuidas mõnele neist heameelt teha? Teame, et sel-

leks ei ole palju vajagi. Peotäis paremat heina või vilja, tükike leiba loomadele — see oli ja on veel mõneski peres vana ilus komme —, natuke teri väikestele laukelele õues või aias lindude tarvis, vähekeste ristikeinu metsaservale metskitselele — jällegi oleme teinud midagi, mis teeb heameelt ja toob rõõmu meile enestele.

Nii olen teiega natuke juttu ajanud pühade rõõmust. Ja ma sooviksin küll, et mõni teist katsumaks midagi sellist teha, millest oli kõne. Ja siis pärast pühi üksteisega jälle kokku saades kõnelete sellest, kuidas kellelgi õnnetus üks või teine ettevõtte, aga kõige enam ehk kõnelete siis sellest, et seekord olid tõesti rõõmsad pühad.

J. Kõpp.

Tartu Noorte Kotkaste Sõprade
Seltsi esimees.

Õpetajad ja organiseeritud noored.

Ed. Kansa.

Oleme kaaluvas enamikus õpetajad-kasvatajad, kelle hooleks on usaldatud meie noorsoo kujundamine väärtuslikeks ühiskonna liikmeiks. Oleme endile võtnud suure kohustuse kodumaa edaspidise saatuse vastu, sest üks on selge meile kõigile: mida paremini me suudame tulla toime selle vastutusriikka kasvatustööga, seda paremaks, seda ilusamaks kujuneb meie rahva tulevik ja seda vähem on põhjust tunda muret meie riigi edaspidise saatuse pärast neil auväärsetel rahvajuh-tidel, kes oma elutöö peavad püüdnud järeלטulevatele noortele.

Ma rõhutan eriti just õpetajaid-noortejuh-te, sest õpetaja õilis elukutse seob teda lastega igal ta sammul ja sunnib teda kaasa elama laste rõõmudele-mu-redele mitte üksnes klassitoa nelja seina vahel harilikkudes õppetöö-tundides, vaid veel paljudi suuremal määral on koge-

musterikka ja laste hingeelu tundja kasvataja juhtivat kätt vaja väljaspool ametliku tunniplaaniga määratud tööaega.

Laste iseloomu arengu esimeseks mõjustajaks on perekond. Sellega seltsivad peagi lapse eale vastavad mängukaaslas-sed, kes üheskoos moodustavad omaette väikese ühiskonna, kus kõigis askeldusis ja toimetusis esineb lõpmatu palju ise-seisvust, algatusvõimet, ettevõtlikkust ja leidlikkust.

Astugem hetkeks mängivate mudilaste hulka. Olgu see liivasel mererannal suveilus või suliseva oja kaldal kevadise päikese soojuses; olgu see maal metsa-vilus või suurlinna agulite tolmukeeris-es — kõikjal märkab asjast huvitatud vaatleja, millise innuga ja väsimatu pü-sivusega toimuvad laste isetegevuseaval-dused!

*Noortejuhtidele ja noortele!**Rõõmsaid jõulupühi
ja edurikast uut aastat!**Noorte Kotkaste Peastaap,
Noortemagistrite Nõukogu,
„Kotka“ toimetis.*

Juba siin paneme tähele asjalikku suhtumist, ehkki pisikeste, kuid oma-teada väga tähtsate ettevõtete teostamisel; imetleme seda tõsidust, põhjalikkust ja korralikkust, mis avaldub laste mängudes, ja viimaks oleme üllatunud sellest asjatundlikkusest, millega need mudilased mõistavad hinnata oma töötulemusi.

Lastesõbra silmale avaneb siin oma-ette maailm, miniatuurne koopia kogu meie tänapäeva suure elu rühkimistest. Sest vaevalt saame leida ühtki suure elu olulisemat avaldust, mis poleks teatud viisil leidnud vastukaja väikeste mängudes.

Laste isetegevuse hõlbustamisele ja ühiskondliku tunde ergutamisele koolieelses eas aitavad, eriti linnades, suuresti kaasa laste mängumurud ja lasteaiad. Juba seal näeme, et juhataja autoriteet kaudse mõjustamise teel maksvusele pääseb ainult sel korral, kui ta omab haruldast võimet mängukaaslasti kütkestada usutava ja teesklematu lapselikkusega.

Õiglase, laste usalduse võitnud kasvataja-mänguseltsilise viibimine mängurünnis on selles eas hädatarvilik. Nüüd vajavad lapsed teda igal sammul. Nad näevad, et nende suur sõber oskab anda õiget seletust ja leida õiget vastust neile lõputa üleskerkivatele küsimustele, mis alatasa esile toob lapse kiirelt arenev mõttekujutus. Vaimne side sellise kasvataja ja lapse vahel on alati soe ja tugev ning lapse usaldus oma suure mängukaaslase vastu on piiritu. On ka kodus vanematel lapsega samasugune soe

vahekord, mis selles vanuses suuremalt jaolt harilik nähtus, siis võime lapse arenemise tingimusi nimetada täiesti normaalseiks, isegi ideaalseiks. Siin hakkavad varjamatult avalduma iseloomu iseärasused ja välja kujunema tähtsamate huvialade piirjooned. Osaval kasvatajal on võimalus tasandada üht ja täiendada teist, kuna arenemine toimub loomulikult, vastastikuse usalduse raamides.

Juba siin näeme laste hulgas juhita-vaid ja juhte, teiste eestvedajaid, kes tahavad ja mitmeti mõistavad olla abiks oma suurele sõbrale.

Paljude väiksemate linnade ja alevite, samuti ka enamikus kehvemad suurlinna lapsed on selles eas pahatihti peamiselt tänava kasvatusliku mõju all, kus vähemad (3—4 a.) koguvad elutarkust mõne aasta võrra vanemalt ja need omakorda jälle endist targemalt.

Kuid tung ühiselt tegutseda on siingi nii suur, et peagu kõik poisid, kelle vaba aja kasutamise kohta puudub järjekindel vanemate kontroll, on omal algatusel mõne tublim, vahvama osutunud pois juhtimisel organiseerunud mängusalkadeks, kus maksab kindel kirjanemata kodukord ja kus on omaks võetud aastate jooksul juba eelkäijate juures väljakujunenud vaated ja põhimõtted. („Liiva-“, „Kassisaba-“, „Pilpaküla-“ jne. poisid Tallinnas ja küllap neil oma nimetus on ka mujal.)

Nende moraalne tase, nende tõekspidamised korralikkusest, tõemeelsusest, vastutustundlikkusest, nende arusaamised

käitumisest ja enesevalitsemisest, õiglustest ja ülekohtust on tihtipeale diametraal-vastupidised eelpool tähendatud laste omadele, sest kasvatajate-juhtide puudumisel on nende iseloom arenenud elu enese poolt esiletoodud tegurite mõjustusel.

Neis salkades tegutsetakse edasi veel peale koolisunduse kätte jõudmist, kui kool ei suuda omalt poolt pakkuda midagi paremat.

Kolmas osa lapsi saab omapärase, isoleeritud kasvatuise, viibides peamiselt täis-ealise hulgas.

Alalises kartuses halbade kommete kojutoomise hädaohu eest hoitakse neid linnades kokkupuutumisest teiste lastega.

Nad omavad vähesel arvul äravalitud mängukaaslasti; nende mängud, peamiselt jalutuskäigud, toimuvad täiskasvanud saatjate alalise järelevalve all; nad on harilikult puhtas riietuses, saavad tihti tõelda, et ei oska hoida riideid; nende iga samm on loetud, iga tegevus piiratud. Nad on lapsed ilma õige lapseeata.

Sattudes kokku omapead üleskasvanud lastega püüavad nad tagantjärele tasa teha kõike seda, mis olude sunnil jäi tegemata ennem. On silma all vagade nägudega head lapsed, kuna on harjunud oma vigureid varjama ja oskavad parajal ajal teha süütu näo. Lubamatult teolt tabamisel võivad kartuse hirmul kergesti saada teiste reetjateks ja muutuda nende vihaalusteks.

Iseloomu arengu poolest sarnanevad seda liiki lastega üksildaste talude lapsed maal.

Ka nemad on mänguseltsiliste puudumise tõttu sunnitud rohkem viibima täiskasvanute hulgas; võtavad rohkem osa vanemate talitustest; saavad rutem eluküpsiks; on tagasihoidlikumad, kinnisemad, saamatumad, kohmakamad ja aremad kui nendeaalsed linnalapsed.

Ühiskondliku tunde ergutamiseks, ise-tegevuse ja algatusvõime arendamiseks ning eneseavaldamise harjutamiseks va-

javad eeskätt just need lapsed töötamisvõimalusi noorte organisatsioonides.

Jõuab kätte kooliaeg.

Kõik need mitmesuguse eelkasvatusega lapsed, eriti jälle linnades, on sunnitud ühes koolis kokku sulama ühiseks tööpereks.

Poleks koolisundust, jääks suurim osa omapead üleskasvanud lastest kooli tulemata või paremal juhul käiksid seal lühikest aega, ei suudaks kergesti kohaneda distsipliinõuetega koolis, jääksid tasta eemale, minnes tagasi elukooli või oleksid lihtsalt sunnitud koolist lah-kuma.

Laste ühtluse mõttes on kõige paremas seisukorras maakoolid, kuhu lapsi tuleb peamiselt viimati-nimetatud liigist.

See enamvähem ühtlane kogu, sattudes karmi õpetaja alla, kohaneb kiiresti uue olukorraga ja jäädes ise võrdlemisi passiivseks, hakkab õppima raamatutarkust nii heade või pahade tulemustega kui hästi või pahasti õpetaja suudab teda tööle rakendada. Ja kui ka mõni üksik peaks püüdma üles näidata suuremat aktiivsust, siis sunnitakse teda aegsasti maha suruma oma ettevõtlikkuse tuhina ja ühte sulama üldise passiivse massiga.

Maalastele on kool õieti esimeseks kohaks, kus nad kokku puutuvad suuremal arvul ja kus nad esimest korda endid tunnevad ühiskonna liikmetena.

Seepärast on üsna loomulik ja endast-mõistetav nähtus, kui nad pehme iseloomuga õpetaja alla sattudes hakkavad õiget lõbu tundma oma veidi hilinenud lapseest.

Õpetajale aga tehakse etteheiteid, et ta ei oska koolis õiget korda luua.

Nii üks kui teine olukord on ebanormaalne ja lastest on kahju mõlemal juhul.

Seda liiki õpetajad ei poolda koolis mingisugust organisatsiooni, mille juhtimisest hakkaksid osa võtma ka noored ise.

Karmi käega õpetaja leiab, et see lapsed ära rikub, neid tulevat tugevasti oh-

Noorte juhte.

Kol.-ltn. J. Vellerind.

Vabariigi Valitsuse koosolekul 30. oktoobril s. a. nimetas Riigivanem haridusministeeriumi noortejuhatajaks kol.-ltn. Joh. Vellerind'i VR I/3.

Joh. Vellerind on sündinud 1891. a. 22. augustil Järvamaal, Väinjärve vallas. Õppis algkoolis ja Tartu õpetajate seminaris, mille lõpetamise järel omandas õpetajakutse. Lõpetanud seminari, asus J. Vellerind töötama õpetajana Türi-Alliku kihelkonnakoolis. Alanud Maailmasõda viis aga tema peale kaheaastast õpetajana töötamist 1914. a. Vene sõjaväkke. 1915. a. lõpetas ta Odessas sõjakooli ning saadeti ohvitserina rindele.

Eesti rahvusvägede loomisel tuli J. Vellerind üle nende koosseisu. Võttis osa Vabadussõjast ja sai 1. liigi 3. järgu vabadusristi. 1925. a. lõpetas lendurvaatleja kursused, mille järel teenis pikemat aega lennuväes — lennubaasi ülemana Tallinnas. 1936. a. lõpetas kõrgema sõjakooli.

Haridusministeeriumi noortejuhi ülesandeid asus kol. Vellerind täitma 2. novembrist.

J. Maismaa.

Haridusministri käskkirjaga nimetati noorte nõunikuks senine Pärnu kaubanduskooli juhataja Juhan Maismaa, VR II/3.

Juhan Maismaa on sündinud 1888. a. Lõpetanud Tallinna end. Nikolai gümnaasiumi 1910. a. Omandanud kodukooliõpetaja kutse matemaatika alal 1911. a. Lõpetanud Tartu ülikooli õigusteaduskonna majandusosakonna 1926. a. Kinnitatud kesk- ja kutsekooliõpetaja kutses kaubanduslikkude ainete alal 1931. a. Van. õpetaja alates 1935. a. Töötanud õppejõuna Pärnu kaubanduskoolis, merekoolis, ühis-reaalgümnaasiumis, kalasjanduskoolis ja teistes Pärnu linna õppeasutistes. Olnud Pärnu kaubanduskooli juhatajaks 1923. aastast alates kuni käesoleva ajani. Noortenõunikuks on J. Maismaa nimetatud arvates 1. novembrist 1936. a.

Noortenõunik J. Maismaa töötas Noorte Kotkaste organisatsioonis Pärnumaa maleva vanemana alates 4. juulist 1930. a. kuni 16. novembrini k. a. Noortekotkaliku töö eest annetas Peavanem J. Maismaale Aitaja märgi 27. mail 1935. a.

Noorte sekretäriks on määratud Feliks Roose.

jas pidada. Pehme iseloomuga õpetaja kurdab, et tal pole ühtki last, kes kõlbaks noorte organisatsiooni. Ta hingab kergendatult, kui klassitunnid läbi, ja on rõõmus, kui lastel enam pole põhjust teda tülitama tulla.

Kuldse kesktee moodustab õpetaja, kes loomusunnil võtab lapsi niisugustena kui nad on; kes oma südames ise on jäänud lapseks ja suure, arusaaja lapsena sulab ühte oma kasvandikkude perega. Tal on alateadvuslik vajadus võimalikult rohkem viibida laste hulgas ja noortel on mingi seesmine tung sundimata toimida tema soovide kohaselt. Ta on autoriteet, ilma et tal vajadust oleks kuidagi ennast maksma panema hakata. Ta on eeskuju, mis paelub noori.

Niisugune õpetaja leiab, et noorte organisatsioon on parimaid abinõusid õpilaste igakülgseks arendamiseks ja laste hulgast tema õhutusel võrsunud agaramad noored juhid on talle parimateks abilisteks vastastikusele usaldusele rajatud hea korra loomiseks ning töötahte ja töötulemuste tõstmiseks.

Linna avalikku algkooli tuleb lapsi kõikidest eelpoolnimetatud liikidest.

Enamvähem omapead üleskasvanud lapsed kui kõige energilisemad püüavad endid kohe maksma panna. Nende ohjeldamata eneseavaldused on võõrastavad eelkoolist tulnud lastele, kuna need, kellel enim oli vähe kokkupuutumist oma sugustega, meeleldi kaasa teevad kõik lubatud ja lubamatud vallatused.

Lastesõber saab aru, et siin tuleb pidurdada ühtesid ja ergutada avameelsele tegutsemisele teisi, mis jällegi võimalik ainult noorte organisatsioonide kaudu, kus avaneb parim võimalus kasvandikkude igakülgseks tundmaõppimiseks. Lühikese aja jooksul kujuneb kogu pere enamvähem ühtlaseks tervikuks, kus töötamine muutub rahuldusttoovaks toiminguks kõigile. Mõned üksikud raskestikasvatavad ja defektsete lapsed ei muuda ül-

dist pilti. Jutt on normaalselt arenenud ja erineva eelkasvatusega lastest.

Algkoolist keskkooli tulijad noored annavad parima tunnistuse organisatsioonide kasust: organisatsioonis olnud noor on silmapaistvalt ees oma kaasõpilastest.

Ta on iseseisvam, julgem ja kindlam, omab märksa rohkem algatusvõimet, oskab otstarbekohasemalt kasutada aega, on kohuseteadlikum ja vastutustundelisem. Need on aga omadused, milleta üldse pole mõeldav väärtuslik isik.

Mis puutub keskkoolisse, siis siin ei tohikski üles kerkida küsimus: kas noorte organiseerimine on tarvilik?

Iga kasvataja, noortesõber, tunnetab juba intuiitiivselt, et see on hädavajalik.

Keskkoolis hakkab õpilane kasvama õpetajale üle pea sõna tõsisel mõttes; tahab eneselt maha raputada igasugused eestkostmise ahelad. Õpetaja käsk ja selle täitmine on talle vastumeelt; oma arvamused ja tõekspidamised on kaugelt suurema tähtsusega. Tekivad soovimatud arusaamatused ja sügavad lahkkelid, mis tihti peale likvideeritakse pahuraks muutunud õpilase väljatehtmisega koolist. Mõneks ajaks on rahu majas, kuid üldist olukorda see ei paranda.

Just organisatsioonide abil on võimalik kogu kasvatustööd korraldada nii, et noortel puberteediajajärgus ei puuduks alad iseseisvaks tegutsemiseks.

Noortesõber isegi ootab seda huvitavat aega laste arenemiskäigus, kus tema ja kasvandikkude vahel saab tekkida õige heaseltsimehelik vahekord ja sügavam teineteisest arusaamine ning lugupidamine. Tal pole põhjust kurtmiseks — mida praegu, kahjuks, on kuulda sageli —, et keskkooli, nimelt vana keskkooli II ja III kl. paljud poisid muutuvad päris väljakannatamatuks oma käitumise poolest ega viitsi enam korralikult õppida.

Vastupidi — neis klassides võib töötamine kujuneda kõige viljakamaks, kui

Noortejuhid!

Noorte tööga tutvumist võimaldab Teile Noorte Kotkaste juhtide ajakiri
KOTKAS

Ajakiri „Kotkas“ ilmub 12 korda aastas. Ajakirja tellimusi 1937. aastaks võtavad vastu noortemalevate staabid, instruktorigid ja ajakirja talitus (Tartus, Võidu 10, tel. 17—44).

Tellimishind: aastas kr. 1,50, 6 kuud kr. 0,80 ja 3 kuud kr. 0,40.

ettevalmistus selleks on olnud otstarbekohane ja asjatundlik.

See on õpilasile uute tödede ja uute töökspidamiste otsingute ajajärk, kus nad kõige enam vajavad õilsat eeskuju ja sõbralikku, usaldavat, kaudselt mõjustajat juhti.

Siin hakkab välja kujunema noorte maailmavaade ja nende suhtumine elu keerulisematesse avaldustesse; siin hakkavad põimuma kõige mitmekesisemad huvid isiklikudelt ja ühiskondlikudelt aladelt; siin hakkab toimuma noore enese isiksuse kristalliseerumine.

Mis suudaks nüüd asendada hästi korraldatud organisatsioone? Nende puudumisel õpilased peavad otsima tegutsemisevõimalusi väljaspool, kus nad kergesti võivad sattuda soovimata mõjustuste keerisesse.

Õeldust selgub, miks algul oli vaja pöörduda just õpetajate, noortejuhtide poole.

Kõik teised lugupeetavad noortejuhid on meile abiks tulnud ainult suurest armastusest asja vastu, mida tuleb hinnata eriti kõrgelt.

Kerkib üles küsimus, milline organisatsioon oleks koolis soovitavaim?

Vastakem: iga meile senituntud organisatsioon on hea, kui tal on hea juht, kes ise on veendunud organisatsiooni olemas-

olemise vajaduses ja kes suudab talle olla hingeks!

Kuid täiesti hädasohtlikuks asjale ja noortele enestele võib muutuda iga organisatsioon, millel puudub noore hingega aateline juht.

Ja nisugune peaks leiduma oma õpetajate hulgas.

Isiklikult leian, et meie oludes on uues keskkoolis peale kitsamate huvialadega ringide sobivamad organisatsioonid: tüdrukutele Kodutütarde ja poistele Noorkotkaste organisatsioon.

Mõnelt poolt armastatakse küll ütelda, et neil olevat juures ametlik, sõjaväelik maik ja seepärast nad hästi ei sobivat kooli. Nii ütlevad pole vist veel suutnud endile õiget aru anda noortes tugeva rahvusliku tunde arendamise vajadusest meie riiklikus ülesehitustöös.

Iseseisva, vaba Eesti tuleviku nimel peaksime tänutundes suurimat austust avaldama neile lugupeetavatele KL. juhtivatele tegelastele, kes eelkõige jõudsid äratundmisele, et üldinimlike huvid kõrval tuleb esikohale tõsta rahvuslikud huvid, kui tahame, et Eesti peaks püsima vabana teiste rahvaste peres ja et KL. toetusel suureks sirgunud noored selle vabaduse kaitsajatena peavad olema

alati valmis!

Lugege ja tellige „Kaitse Kodu“

Noorte Kotkaste tegevuskava.

1. dets. 1936 — 30. nov. 1937.

I. ORGANISATSIOONILINE KORRALDUSTÖÖ.

1. Üksuste liikmete arvu viimine Põhimaaruses ettenähtud piiridesse, kusjuures nk. rühmades pidada sobivamaks arvuks 25-liikmelist koosseisu. Peastaabi poolt on erand tehtud asutatavate üksuste kohta, lubades nendes tegevust ühesalgalisel koosseisus esimese tegevusaasta kestel, mille järel ka need üksused normaalse koosseisuni (2 salka = 12 poissi + staap = 15) peavad jõudma.

2. Uute üksuste asutamist tuleb korraldada keskustes, kus noorte kotkaste

leb malevate staapide juures rakendada vastavate maleva nõunikudena või instrktoritena. Nende ülesandeks on maleva staapi oma erialal abistada ja kontrollida vastava ala õigesuunalist käsitlemist.

II. JUHTIDE OSKUSTE SÜVENDAMINE.

1. Kesk- ja kutsekoolide ning gümnaasiumide juures tuleb ellu kutsuda nk. rühmad või kotkaringid ja paremad nendest arendada õpperühmadeks, kus valmistatakse ette juhte teistele üksustele. Nende rühmade tegevust eriti soo-

II. juhtide harjutuslaagri staap ja lektorid. Keskel laagriivanem, Viljandi aj. maavalitsuse esimees H. Lauri, tema ees laagri-pealik J. Tedersoo.

tööks eeldused olemas: koosseis, juhtkond, seltskonna hea suhtumine jne. Uue üksuse ellukutsumisel tuleb arvestada algusest peale ka seda KL. üksuse seisukohta, millise juures üksus tegevusse asub. Kõigi seni töötavate üksuste juures luua side vastava Kaitseliidu üksusega, kui see on puudunud.

3. Ühes keskuses töötavad h-pered ja nk. rühmad viia koostööle niivõrd, et h-pere liikmed teadlikud oleksid, et nemad töötavad ettevalmistuseks noorte kotkaste rühma astumiseks, kuna rühm omakorda oma h-pere eluvaldustest osa võtab, selle liikmeid hooldab ja soodustab. Kolmanda üksusena on vajalik nk. rühma vanematest liikmetest ja end. rühma liikmetest vanemate poiste grupi (nn. kotkaringi) rakendamine. Kõigi nende kolme üksuse kohta on otstarbekaim ühise juhtiva keskuse — rühma staabi loomine, kes annab üldjuhiseid igale grupile.

4. Mitmekesiste eritööalade juhte tu-

dustada õppeabinõude andmisega, vilunud juhtide rakendamisega jne.

2. Vanemate juhtide edasiarendamiseks korraldada kursusi, loenguid, harjutuskoondusi ja erilaagreid. Uute tegevusaladega tutvustamiseks korraldada nendele õppepäevi.

3. Juhtidele korraldada õppesõite teiste noorte kotkaste ettevõtetega tutvumiseks, samuti ka üksikute tegevusharude lähemaks tundmaõppimiseks. Võimalik, et selleks läheb korda teostada ka välismaale sõite.

III. ÜKSUSTE TEGEVUSALADE TÄIENDAMINE.

Tavalise noorkotkaliku tegevuse kõrval, milline ette nähtud järgukatsete kavades, korraldada alloletatud tegevusaladel õppetegevust, kursusi ja poiste ettevõtteid:

1. Põllumajanduse ala maa- rühmade tegevuskavadesse võtmiseks tuleb maleva staapidel vastavalt oma male-

va vajadustele välja töötada üksikud konkreetsemad nõuded ja ette näha vastavaloormulised võistlused (lähemalt „Kotkas“ nr. 1, lk. 8).

2. Riigikaitsealise õpetuse ala (lähemalt „Kotkas“ nr. 1, lk. 8).

3. Side-ala (lähemalt „Kotkas“ nr. 1, lk. 8).

4. Tuletõrje-ala (lähemalt „Kotkas“ nr. 1, lk. 8).

5. Elektriliste õppeabinõude valmistamine (lähemalt „Kotkas“ nr. 1, lk. 8).

6. Kodukäsitöö alal tuleb igale rühmale välja kujundada mingisugune käsitöö-ese, mille valmistamist enam-vähem kõik selle rühma liikmed õpivad. Selliste esemete müüki tuleb organiseerida, milleks osavamad valmistajad neid esemeid hulgalisemalt valmistavad ja selle kaudu rühmale ja ka endale sissetulekut hangivad. Mõeldav on, et need esemed kuidagi ühenduses oleksid ka rühma asukohaga ja selle kaudu turistidele mälestusesemetena võiksid olla müüdadavad.

7. Telkide muretsemine. Malevate staapidel tuleb õhutada rühmi enesetele telke muretsema. Tuleb ette näha, et iga pere (rühm) ring aasta jooksul endale vähemalt ühe telgi saõga (10 poisi) jaoks muretseks. Selleks anda staabist vastavad mõõdud ja juhised, kuidas telki teha, kuidas on kohal (malevas) otstarbekaim viis hankida toetust rahas ja materjalides. Telkide muretsemist ühendada suurema maleva-malevkonna laagri korraldamisega ja selle tähtpäevadega.

8. Turismi-ala (lähemalt „Kotkas“ nr. 1, lk. 8).

9. Loodusteaduse ala (lähemalt „Kotkas“ nr. 1, lk. 8).

Peale nende, siin loetletud tegevusalade tuleb pidevat rõhku panna kursuste korraldamisele, kus mõnda noorkotkaste erikatse kava käsitletakse. Nendest valida elulisemaid ja praktilisemaid erialasid, maal põllumajanduslikele, linnades-alevites käsitöö ja aianduse aladele erilist rõhku pannes.

IV. VÕISTLUSED.

1. Kooli-õppetöö võistlus igaaastase võistlusena püsib kavas ka sel tegevusaastal (vt. „Kotkas“ nr. 1, lk. 9).

2. „Alati Valmis“ võistlus eeloleval aastal oktoobri-novembri kestel (lähemalt „Kotkas“ nr. 1, lk. 9).

3. Vuorimaa karika võistlus toimub parima maleva selgitamiseks sportlikel aladel. Võistlusstatuut on avaldatud Peavanema käskkirjas nr. 68

III juhtide harjutuslaagrist osavõtjaid.

§ 3. Rändauhinnaks on end. Soome saadiku Aarne Vuorimaa annetatud suur karikas.

4. Pioneeralade võistlus korraldatakse Peavanema käskkirjas nr. 68 § 4 toodud alustel. Rändauhinnaks on Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri juhatuse poolt annetatud hõbekarikas.

5. Vibulaske võistlused korraldatakse A/S Tartu Panga juhatuse poolt annetatud rändauhinnale — odaheitjakujule. Võistlustingimused on avaldatud NK. Peavanema käskkirjas nr. 83 § 5.

6. Rännakuvõistlus peetakse NK. Peavanema käskkirjas nr. 68 § 5 avaldatud alustel. Malevatel hoolitseda õigeaegsete nimestikkude koostamise ja esitamise eest. Ühine meeskondadevaheline rännak korraldatakse sügisel enne õppetööde algust koolides.

7. Maleva parima rühma võistlus (vt. „Kotkas“ nr. 1, lk. 10).

Loetletud võistlustest ei tule 1937. a. suvel üleriiklikult korraldamisele pp. 3—5 loetletud võistlused, kuid malevatel tuleb hoolt kanda nende võistluste treeningu läbiviimiseks. Peale loetletud võistluste on malevates staabi äranägemisel võimalik korraldada teisi sobivaid võistlusi.

V. LAAGRID.

Laagrite korraldamise pearahk lasub malevastaapide õlgadel, et ette valmistada nii nooremaid kui vanemaid juhte

II üleriikliku üldlaagri läbiviimiseks 1938. a. suvel.

Seda arvestades tuleb malevastaapidel 1937. a. suvel korraldada:

1) Suuremakoosseisulisi õppelaagreid salgapealikute, kotkaste jne. väljaõpetamiseks (analoogiliselt Viimsi 1934. ja Elva 1935. a. õppelaagritele);

2) juhtide harjutuslaagreid noorkotka järgukatses noorematele ja ka vanematele üksuste juhtidele;

3) üksuste tavalisel laagrid nende eneste korraldusel.

Kõigis neis laagreis, eriti pp. 1 ja 2 loetletuis, kavasse võtta:

- I a) suuremaulatuseline maastiku-mäng (sõjamäng),
- b) orienteerumisharjutus (ehk võistlus) topograafilise kaardi kasutamiseks;

II massdemonstratsiooni-harjutusi:

- a) sanitaaralal,
- b) gaasikaitse-häire,
- c) tuletõrje-häire.

Loetletuist oleks vajalik vähemalt kolme ala harjutusi läbi viia.

Peastaap korraldab ainult ühe laagri — vanemate juhtide IV harjutuslaagri, koosseisus 45 vanemat juhti. Harjutuslaager peetakse Pärnu lähedal (arvatavasti 12 päeva juuli esimesel poolel).

Juhul, kui on korda läinud leida alalislaagri (noorkotkaste õppetsentrumi) korraldamiseks koht, siis tuleb harjutuslaagri korraldamine arvatavasti sellel platsil. Sellega ühtlasi alatakse ka alalislaagri asutamise eeltöödega.

VI. NÄITUSED.

Noorkotkalikkude tööde näitusi tuleb korraldada igas malevas, kus eelmisel aastal ülemalevalist näitust ei ole peetud. Need peavad andma paremat tööväljapanekutega ülevaate kõikidelt tööaladelt, mida noorkotkad harrastavad: piltides ülevaate noorkotkalikkudest ettevõtetest ja nk. osavõttudest teistes üldtähtsais ja -kasulikes üritusis, diagrammides ülevaate koosseisude arenemisest jne. Näitusest saadetakse ülevaatlik aruanne Peastaabile, kusjuures aruandes eraldi olgu märgitud, millised väljapanekud maleva näitusesemete hulgast väärivad üleriiklikule näitusele väljapanemist.

Malevates, kus 1935./36. a. peeti maleva näitus, võib uus näitus ära jääda, kuid eelmisest näitusest üleriiklikuks näituseks, kõlblikkude väljapanekute loetelu tuleb koostada ja Peastaapi saata. Soovitav neis malevais korraldada vähemate üksuste näitused.

Peastaap koostab esitatud aruannete põhjal nimestiku üleriiklikuks näituseks

(ja võib-olla ka rändnäituseks), annab juhised väljapanekute täiendamiseks ja selle põhjal korraldatakse noorkotkalikkude tööde näitus 1938. a., arvatavasti koos sama aasta üldlaagriga.

VII. VÄLISMAISED ÕPPEREISUD.

Välismaiste õppereisude eesmärgiks on: 1) välismaal elavate eestlastega rahvusliku kontakti loomine ja säilitamine, 2) osavõtjate silmaringi laiendamine ja 3) vastava riigi noortega sõprussidemete soetamine.

Nende eesmärkide taotlemiseks tahab Peastaap organiseerida kaks välismaist õppereisu — kas Soome, Latvijassee või Poola.

Välismaisi õppereise võib korraldada Peastaap ja ainult Peastaabi loal ka malev. Loa saamiseks on kord ette nähtud Peavanema käskkirjas nr. 68 § 6.

Välismaiste õppereisude puhul muretsetakse osavõtjaille soodustused, kuid tegelikud kulud tulevad osavõtjail endil kanda.

VIII. KIRJASTAMISED.

Ajakirja „K O T K A S, Noorte Kotkaste juhtide ajakiri“ tuleb välja anda edasi endistel alustel; väljaandmine jääb edasi Noortemagistrite Keskuse hoolele.

Noorte Kotkaste Põhimäärused täiendatud ja muudetud kujul tulevad trükkimisele kahes variandis: 1) ametlike eksemplaridena üksuste väljajagamiseks ja 2) müügile minevate eksemplaridena.

Propagandabrošüüridena on esialgu ette näha: Noorkotka igapäevane võimlemine, — tabel-juhised oma keha ja tervise arendamiseks, ja „Kuidas tunneme poisid noorkotka?“ näpunäidetega, mida poiss noorkotkana peab ja võib teha ning kuidas on sobiv end ülal pidada. Mõlemaid tuleb kirjutada tasuta väljajagamiseks.

Ettevalmistuste all seisavad endiselt „Noorkotka Käsiraamat IV“ ja praktiliste tööraamatute sari „Noorte töö ja elu“.

NOORTEMAGISTRITE NÕUKOGU KOOSOLEKULT.

Pühapäeval, 13. det. oli Tallinnas Noortemagistrite Nõukogu koosolek, kus olid arutusel 1938. a. korraldatava üldlaagri projektid — kava ja eelarve. Teiseks malevate instruktorite kokkutulek 2. ja 3. jaan. 37. a. Tallinnas. Instruktorite tööpäevade kavas nähti ette katsete

vastuvõtmise ühtlustamine. Katsed jaotati üksikpunktidena, nii et igal instruktoril on käsitada teatud katse nõuete eksamineerimine metoodiliselt ja ulatuslikult. Kolmandaks arutati „Põhimääruste“ muutmise projekte ja ettepanekuid, milline töö näib nõudvat nõukogu sagedasemat kokkutulekut, et seda viia edukalt lõpule.

Igale rühmale oma kodu!

Noortemagister Arnold Allik.

Seni püstitatud loo-
sungeile, nagu: „Igale
rühmale telk! Igale
rühmale lipp!“ lisak-
sin veel: „I g a l e r ü h-
m a l e o m a k o d u !
Need on suuremad
sihid iga rühma elus,
millede saavutamine
on seotud suure töö-

ga. Aga teame: iga töö kannab vilja ja nii ei jää ka ühegi üksuse, olgu see rühma või pere pingutused, tagajärjeta. Tuleb olla järjekindel, töökas ja visa, siis peaksid need eespool püstitatud loo-
sungid kõikjal teoks saama kas kohe või ligemas tulevikus.

Oma ruum koondusiks ja rühma tööks, mis oleks ka rühma poistele ühtlasi teiseks koduks, kuhu vanemad võivad rahulikult lubada oma poegi aega veetma õppetööst vabadel silmapilkudel, liidab posse üheks tervikuks, tal on suur tähtsus üksmeele ja ühise vaimu kasvatamisel, ta pakub sisustamisega ja korrashoidmisega poistele meeldivat tööd ja annab aimu kohustest, mis on seotud oma kodu omamisega. Selle kodu sisustamine ei kuulu käesoleva artikli piiridesse, kuid seejuures ei tohi unustada, et see paratamatult kaasub kodu soetamisega.

Vähe on neid õnnelikke üksusi, kes oma tööd alata võivad omas kodus, väga vähe. Ikka on nii, et tuleb enne armualusena, enamasti klassitoas, alata tööd. See töö peab selline olema, et paneb endast ümbruse kõnelema, äratav tähelepanu valla-omavalitsuse ja kooli ringkonnas, enne kui tuleb kaalumisele, kuidas neile tublidele ja töökatele poistele muretseda kodu. Nagu eraelus, nii ka siin omandatakse oma kodule õigus alles siis, kui ollakse küllalt arenenud, kasvanud, et väärida elada iseseisvana omas kodus.

Ja neile poistele, neile üksustele, kellel ei ole veel kodu, ütleksin: Töötage agaralt, näidake vanematele, et on kasu noorkotklusest, ja varem või hiljem on täitunud teie kauane soov.

Ei ole küllalt, kui klassitubades antakse peavarju ainult raamatute ja õppevahendite kappi-mahutamiseks ja lubatakse seal koondusi pidada. Sest kui antakse noortele mõni klassitoa nurk kaunistada, kus leiavad aset nende varad ja tööd, siis kogemuste põhjal teame, et teised õpilased ei tunne küllaldast respekti nende töö vastu, ja see halvab noorte tuju. Keegi meist ei taha, kui meie raamatuid soritakse, naerdakse tegevusraamatusse kirjutatud mõtete üle, kuid ometi peavad tegevusraamat, albumid ja muud säärased raamatud olema rühma kodus aukohal ja mitte luku taga. Noored kotkad kaunistavad meeleldi klassituba koos teiste õpilastega, kuid nad tunnevad suurt rõõmu ja uhkust selle üle, kui nende üldkasulikku ja rasketki tööd tasutakse oma ruumiga, kus ainult nemad on peremehed.

Koolimajas peab leitama üks ruum noortele kotkastele. Selle ruumi põrandapind peab olema vähemalt 16 m², sest liikumisega seoses olev tegevus võib sündida klassitoas, saalis või väljas, ja mitte läbikäidav. Ta peaks olema eraldi köetav ja sinna ei peaks puutuma kooliteenija jalg ka mitte põranda küürimiseks. Ei saa salata, et meie kooliruumid on kitsad, kuid paljudes kohtades on siiski vähemaid ruume, milledest ühe saab reserveerida täielikult noortele.

Kui sellist ruumi ei ole, siis tuleb see ehitada. Kõige väiksemate kuludega, mis noortele üksi aga siiski sageli suureks osutuvad, saab teostada katusekambri ehitamist koolimaja peale. Sel ehitaval ruumil peaks olema põrandapinda 16—20 m², raudahi nurgas, millega saab, ruumi vajadusel kiiresti soojaks kütta,

suur aken ja sissepääs sinna nii korraldatud, et see ei toimuks teiste ruumide kaudu. Eriti suvel on koolijuhatajal tülikas poisse läbi oma või klassiruumide sinna lasta. Seinad võiksid tollistest laudadest olla saepurutäitega, millise tööga vanemad poisid ise hakkama peaksid saama puusepa juhatusel. Selline ruum peab ka talvel sooja. Kui ta on maitsekalt tapetseeritud, siis ei või paremat koduruumi tahtagi.

Sel kujul ehitatud ruumi kulud ei tõuse üle 150 krooni, kui kõik materjal tuleb osta, sisse arvatud ka puusepa päevapalk. Kuid siin tuleks vähemalt osa materjali katsuda annetuste varal koguda, poisid võivad lauad ise ära kantida ja hõõveldada, saepuru kohale vedada jne., siis saaksime selle töö odavamalt läbi viia.

Oma kodu soetamise eesmärgil võib rühm jõulude ajal või ka hiljem korraldada avaliku peo, mis heal juhul annaks 50—80 krooni ülejääki. Puudujäänud osa võiks annetada kooli hoolekoogu, vallavalitsus, ühistegelikud seltsid oma puhas-kasust, Kaitseliidu vastav üksus jne. Tuleb valla- ja alevivalitsuste tähelepanu juhtida Noorsoo organiseerimise seaduse §-le 26, kus nad on kohustatud hoolitsema noorte töövõimaluste loomise eest, andes ruumid, kütte ja valgustuse. Loomulikult ei jäeta esimesi toetuse palujaid ilma, hiljem võivad võimalused vastutulekuks kaduda, ja sellepärast peaksid noorte kotkaste juhid kohe asuma nende võimaluste selgitamisele.

Kolmanda võimalusena ja kõige ideaalsemana on mitmel pool läbi viidud, et uute koolimajade plaanides nähakse ette noortele eraldi ruum. Oleks otstarbekohane, et selline nõue seataks üleriiklikult koolimajade projekteerimiseks, kui tahetakse noorsoo isetegevuse intensiivsust tõsta. Seni aga kui see puudub, peavad noorte juhid ise valvel olema ja parajal ajal vastava sooviga esinema.

Ka võib ruume leida rühm või pere väljaspool koolimaja, näiteks seltsimajas,

vallamajas, vaja ainult ringi vaadata ja vastavate isikute südameile koputada. Hea on, kui mõnel noorkotka vanemal on anda üksik ruum noorte kasutada. Kasutamata ruume, mida sageli pooleldi täidab majakraam, mille koht oleks aidas või kuuris, leidub mitmel pool taludes.

Tegutsedes ise poisina rühmas, oli maal minu enda eraldi sissekäiguga tuba ümber nimetatud rühma koduks. Kui kellegi selline võimalus peaks olema, siis vaevalt poisi enda poolt vastuseismist on, kui ainult vanematele vanakotkas selgeks teeks, et see on tänuväärne annetus. Enese juurde tagasi minnes olgu öeldud, et meie rühma kodus oli suur vanaaegne ahi, mille ees oli avar süteruum omaette suitsulõõriga, ja seda oli väga hea kasutada lõkke tegemiseks, kus see põles nagu kaminas, ja siis seal koos istudes tärkasid punase tulekuma valgel kõige paremad ideed, kavatsused ning arenes ladus vestlus.

Või võtame jälle Viru maleva Kilti rühma noorkotkaste kodu, mis on endise lossi tornitoas. Ta on omapärasemaid rühma kodusid avara väljavaatega ja seal viibides tunduvad kauged sajandid hoopis lähedal. Sageli ei vasta üksikud osad endisist lossidest ning „häärberest“ elukorteri nõudeile ja seisavad tühjad ning on lagunemas. Kas siin ei võiks noorkotkad selliseid ruume hooldamisele võtta ja sisustada seal väikese kuluga endile mugav ja omapärane kodu?

Oleks soovitatav, kui need rühmad, kel on juba kodu, „Kotka“ veergudel kõneleksid teistele, kuidas nad selle saanud, sisustanud ja milline on peremehe tunne, kui on oma tuba ja oma luba.

Lõpetades mõningate näpunäidete andmist rühma kodu soetamiseks soovin, et kõik vanakotkad ja noorhaukad kogu oma jõu koondavad selleks, et muretseda poisitele kodu. See on poiste suurim soov ja vanakotkaste ja -haugaste tähtsaim ülesanne. Põhimääruste § 30 ja 63 põhjal.

NOORTE KOTKASTE PEASTAABI ÜLEMA ÜLESKUTSE NOORTELE RAA- MATUTE

PIIBEL 1739. AASTAST,
AABITS 1795. AASTAST,
„KALEVIPOEG“ 1862. AASTAST,
KOOLI LUGEMISE RAAMAT I
1867. A. KOHTA.

Igale noorele kotkale ja üldse noorele pakub raamat palju huvitavat. Nii noored kui vanad tahavad, et nendel oleks huvitavaid raamatuid. Seejuures on täitsa loomulik, et mõni raamat on palju huvitavam kui teine ja huvi raamatu vastu võib olla lahkuminev.

Kuid väga palju pakub vana raamat, sageli ka siis, kui selle sisu ei oleks sugugi huvipakkuv. Nende huvitavus, aga ka nende väärtus on hinnatav sootuks erilistest seisukohtadest. Kas paljudele noortest sellised raamatud huvi pakuvad, ei tea praegu öelda, kuid iga noorkotkas peaks mõistma, et vanu raamatuid tuleb hoida igal juhul, et neid leides tuleb selgitada, missugust huvi võiks see äratada ajaloolases ehk kas või oma kooliõpetaja või vanemates.

Minule pakuksid palju huvi mõned vanad raamatud, mida ma oma raamatukogusse tahaksin muretseda. Kutsun noori kotkaid abiks allpoolnimetatud raamatuid minu jaoks otsima. Usun, et paljudel on juhused olnud kas kuskil põõningul mõnes nurgas, mõnes kirstus või mujal näha seismas vanu raamatuid ja muid pabereid. Loodan, et noorte kotkaste laialdases peres leidub tublisid poisse, kes vaevaks võtavad järele vaadata, mida väärtuslikku on nendes vana kirjavara panipaikades ja kas seal ei leidu ka nimetatud raamatuid. Kuid olidagu ettevaatlikud — parem üldse mitte sorida vanu pabereid ja vana kirjavara, kui ei seda teha ettevaatamatult. Nii siis korralikkust töös ja noorkotkalikku põhjalikkust!

Raamatud, mida otsin, oleksid järgmised (raamatu esilehekülje tekst):

1) Piibli Ramat, se on keik se Jum-mala Sanna, mis Pühhad Jummal Mehhed, kes pühha Waimo läbbi juhhatud, Wanna Seädusse Ramatusse Ebreä Kele ja Ue Seädusse Ramatusse Kreka Kele essite on ülleskirjotanud, nüüd agga hopis Jummalä armo läbbi, meie Eesti-Ma Kele Essimest korda ülespandud, ja mitme sündsa salmiga ärraselletud. Essimeses otsas on Üks õppetud ja maenitus nende heaks, kes Jummalä sanna om-

Enne tööle asumist tööriist teravaks!

ma hinge kassuks püüdvad luggeda. **TALLINNAS**, Trükkis sedda Jakob Joan Köler. 1739. Aastal.

(Rasvasega trükitud osa on Piiblis trükitud punase värviga.)

2) ABD ehk Luggemise-Ramat Lastele kes tahavad luggema õppida. Tartolinnas, trükkitud ja müä M. G. Grensiusse jures 1795.

3) Kalevi poeg. Üks ennemuistene Eestijut, Kahekskümmes laulus. Kuopio linnas, Soome maal, Trükkitud P. Aschani ja C:i kirjadega, 1862.

4) Kooli Lugemise raamat. Kirja pannud C. R. Jakobson, gümnäasi koolmeister. Esimene jagu. 80 pildiga. Tartus, 1867. Trükkitud ja müä H. Laakmanni juures.

Kui neid raamatuid peaks keegi noorkotkas leidma või kui neid on mõnel noorel raamatusõbral, siis palun sellest minule kirjutada Noorte Kotkaste Peastaabi, Kaarli tän. 8, Tallinnas. Palun koguni teatada ka seda, kui keegi teab kuskil mõne nendest raamatutest leiduvat, kuigi seda ei taheta ära anda. Siis võiksin ehk ise nende omanikuga ühendusse astuda, et neid osta, vahetada teiste vastu või mõnel muul sobival teel edale saada.

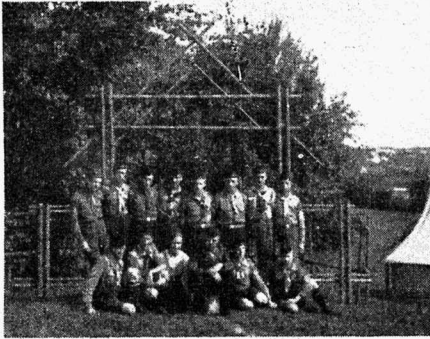
Lootes noortelt kotkastelt teateid

jääb vastuseid ootama

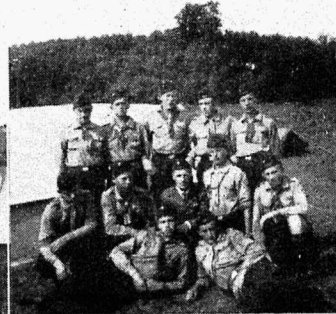
Johann Tedersoo, nmag.

Peastaabi Ülem.

Pilte II juhtide harjutuslaagrist.

Noortemagister A. Alliku salk.

Kotkajuht A. Soo salk.

NK. VIRU MALEVA TEGEVUSEST JA TULEVIKUKAVATSUSTEST.

Võrreldes eelmise tegevusaastaga on tegevus Viru malevas muutunud palju aktiivsemaks. Maleva pere on kasvanud ligi 100% võrra. Suurt kasu on andnud sügisel koostatud tegevuskava rühmadele.

Senini ei ole suutnud veel maleva staap erilist rõhku panna maleva juhtkonna väljaõppele, küll on seda aga ergutanud malevkondades. Samuti on suudetud juba palju korda saata maleva tegevuse ühtlustamises ja õppetegevuse järjekindlamale alusele viimisel.

1937. a. kevadel on kavatsus korraldada maleva staabil ülevirumaalist noorte-päeva, millest võtaksid osa täies koosseisus NK. Viru malev, kodutütarde Viru ringkond, skaudid ja gaidid. Samuti korraldatakse siis noorkotkaste ja kodutütarde tööde näitus, ühised pidustused ja lõkkeõhtu.

Suvel on kavatsusel korraldada maleva juhtide õppelaager nädala-ajalise kestusega. Nimetatud laagrisse pääseksid kõik rühmade ja perede vanakotkad, haukad, kotkad-haukad ja malevkondade staabi liikmed. Eeloleval suvel malev üldist maleva laagrit ei korralda, vaid on tegevuskavasse võtnud malevkondade ja rühmade laagrite korraldamise. Malevas on teoksil aktsioon, et iga üksus muretseks telgi.

21. novembril s. a. korraldas NK. Viru maleva Rakvere II. malevkonna Aluvere rühm piduõhtu, mille sissetulek oli määratud rühmale telgi muretsemiseks. Peol kõneles maleva instr., kelle kõnele järg-

nesid ettekanded noorkotkastelt. Rohkeid aplause teenisid publikult poiste poolt ettekandud muusikalised ettekanded. Rühma vanakotkaks on tuntud muusikamees E. Saluveer.

Rakvere I malevkond algas oma 6. tegevusaastapäeva pühitsemist 28. novembril vaimuliku talituse ja aastapäeva piduliku koondusega. Vaimuliku talituse pidas pastor A. Abel, mille järel algas pidulik koondus.

29. novembril korraldas malevkond avaliku aastapäeva-peo, millest võttis osa kohalik Rakvere publik suurel arvul. Peo kavas oli lauluettekandeid, deklamatsioone, võimlemist ja näidend „Isamaa ilu hoieldes“.

29. novembril s. a. toimus NK. Viru maleva Haljala malevkonna Võhma rühma lipu õnnistamine ja üleandmine. Samuti pühitses rühm koos sellega ka rühma 5. tegevusaastapäeva. Lipu õnnistas praost Beerman ja andis üle rühmale maleva pealiku abi P. Raudsepp.

Lipp on annetatud rühmale kohaliku seltskonna poolt, millises toetuses moodustab suurema osa Palmse vallavalitsuse annetust.

Pärast lipu üleandmist järgnes teelaud kutsutud külalistele ja hiljem rühma piduõhtu.

NOORKOTKASTE 6. AASTAPÄEVA PÜHITSEMINE PAIDES.

Pühapäev, 6. dets. kujunes Paides noorkotkaste suurpäevaks, kuna ta mõõdis noorkotkaste 6-nda aastapäeva aktuse tähe all. Ühel ajal sellega oli kutsutud

Uuendage aegsasti „Kotka“ tellimist 1937. aastaks!

Tellimishind: aastas kr. 1.50, 6 kuud kr. —.80.

kokku ka üksuste staapide liikmete vaheline selgitus- ja nõupidamiskoosolek, millest võttis osa üle 100 juhi. Maleva pealik A. Salk andis ülevaate maleva 1936/37. a. tegevuskavast ning kontakti loomisest seltskonnaga. Juhtide ettevalmistusest refereeris instruktor E. Taks. Võistluste osas koosolek võttis vastu üksmeelse seisukoha, et „Alati Valmis“ võistlused nüüdsest alates toimuksid kevaditi ja nimelt mais. Edasi järgnes nõupidamine majandusliku külje korraldamiseks. Koosolekule järgnes ühislõuna NKK. Paide jsk. korraldusel.

Kell 18 järgnes samas aastapäeva aktus. Maavalitsuse esimees, M. Hansen aktusekõnes rõhutas eriti, et iga kooli juures Järvamaal peavad asetsema noorkotkaste ja kodutütarde rakukesed, mis oleksid auks ja uhkuseks meie koolile ja kodule.

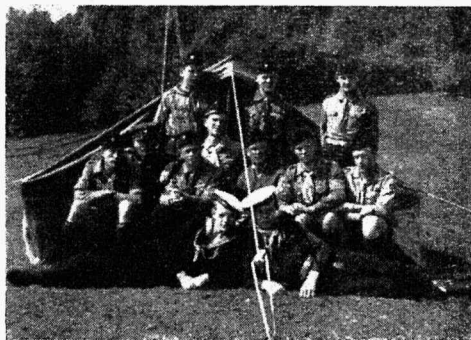
Edasi jagas kol.-ltm. K. Prees välja tunnustusväljendeid, auhindu ja diplomeid. Hiljem oli korraldatud lõkkeõhtu-ettekandeid ja omavaheline koosviibimine.

VÕRU LINNAÜMBRUSE MALEVKONNAST.

Võru linnaümbruse malevkonna organiseerijaks oli mvk. vanem agr. H. Narusk, kes malevkonna tööd on juhtinud ka tänaseni. Käesoleval suvel, 19.—21. juunini korraldas malevkond noorematele juhtidele õppelaagri Kubjal, millest osavõtt oli rohke. Malevkonna majandusliku seisundi kindlustamiseks malevkonna staap korraldas asjade loterii, mis andis puhastulu 220 krooni. Lähemal ajal tuleb korraldamisele ühepäevane õppepäev malevkonnas töötavatele salgapealikutele. Malevkonna pealikuks on lipn. H. Rebane, abiks nk. J. Sibul, lippuriks S. Klaosen ja signalistik V. Raidla.

NOORKOTKASTE ARV KURESSAARES KASVAB.

Novembrikuu lõpul asutati Kuressaares Kuressaare Tööstuskooli „Noorsepade“ rühm. Seega on kohapeal juba 5

Pilte juhtide II harjutuslaagrist.
Kotkajuht L. Särmi salk.

noorkotkaste üksust. Rühma vanakotkaks on õpetaja hr. Ausing, kotkaks kp. Veskimeister.

Rühma koosseisu kuulub 16 agarat Tööstuskooli poissi, kes kõik on asunud huviga noorkotkalikule tööpõllule.

Edaspidi kavatakse rühm peale üldnoorkotkaliku töö alustada tegevust tehnilisel alal.

NK. SAAREMAA MALEVA ÕPPERÜHM PÜHITSES OMA 2. AASTAPÄEVA.

Novembrikuu algul pühitses NK. Saaremaa maleva õpperühm oma 2. aastapäeva. Rühm asutati 1934. aastal, 1935 nimetati ta ümber õpperühmaks, millisenä töötab praegu. Rühmal on tulnud võidelda mitmete raskustega, kuid hea tahtega on kõik need ületatud ja jõutud praeguse eduka tegevuseni.

Rühmas on liikmeid 23, kõik 100% Saaremaa keskkooli ja gümnaasiumi õpilased.

Aastapäeva puhul korraldati lõkkeõhtu, mis üldiselt hästi õnnestus.

Ka „Alati valmis“ võistlusist võeti osa, samuti peeti teisi võistlusi.

Talvel tahetakse peatähelepanu pöörata sisetevõimule, et suveperioodil seda edukamalt esineda.

Toimetuse telefoni number on nüüd
17—44.

NAVI NOORKOTKASTEST.

Võru maleva Navi rühm on oma 32 liikmega suuremaid üksusi malevas. Töö algas rühmas detsembrikuus 1930. a. Tänavu organiseeriti rühma juurde 15-liikmeline sümfoonia-orkester. 1935. a. saavutati väljapanekutega aiandusalal I auhind ja 10 kr. rahas. Rühma staapi kuuluvad: vanakotkana koolijuhataja Kr. Torop, kotkas S. Onno ja abikotkas nk. J. Sibul.

KURESSAARE „VIikingid“ ON AGARRAS TEGEVUSES!

„Viikingite“ rühmas on sügis möödunud tubli tööga. Oktoobri lõpus korraldati „Viikingite“ õhtu, milline tõmbas kokku suure hulga vanu ja noori, nii et KL. kodu ruumid kitsaks jäid. Ettekanded võeti kõik tugevate aplausidega vastu ja nii mõnigi tuli korrata. Eriti meeldis publikule madruste tants, samuti ka mitmed teised ettekanded.

Rühmas korraldati „Alati valmis“ võistlused, milles rühma keskmisena saavutati 82,8 punkti. (Parema õnne korral oleks võinud olla üle 90 punkti, kuna mitmetel tuli ette ebaõnnestumisi.) Parimaks rühma liikmeks osutus nk. Arno Elmik, kelle punktide kogusumma oli 125.

Õppe- ja I rühma koondusmeeskondadega peeti sõprusmängud korv- ja võrkpallis. Mõlemad võideti! Korvpallis 24:8 ja võrkpallis 39:33 (mängud 2:1 koondusmeeskonna kasuks).

Lähemal ajal algavad rühmas mereasjanduse loengud, mille juhtimiseks on oma nõusoleku andnud S.M.S. sadamkapten hr. Tomson.

Trükivea parandus.

Ajakirja eelmisse numbrisse on satunud eksitav trükiviga. Nimelt lk. 184 esimesel veerul, 23. real ül. trükitud „Keskraamatukogusse“ asemel peab olema „Keskvanematekogusse“.

ÕPPEPÄEV PÄRNUMAA MALEVAS.

Pärnumaa maleva staap korraldab 5. jaanuaril 1937. a. Pärnus, õppepäeva ja vanemate juhtide koosoleku. Õppepäevast võtavad osa kõik vanemad ja pealikud alates vanakotkastest ja salgapealikutest. Töö toimub õppepäeval vanemate juhtide ja salgapealike gruppides.

Vanemate juhtide grupi töökavas on aiandus- ja põllundusküsimusi, arutlusi sõprade seltsi organiseerimisest, asjaajamise korraldamisest jm., kuna nooremad juhid rakendatakse tööle praktilistel aladel.

Toimetusele saadetud kirjandus.

„Esimene abi õnnetusjuhtudel. Samariitlase käsiraamat“.

4. trükk. Kirjutanud dr. V. Sumberg — Eesti Tervishoiu Muuseumi juhataja. Eesti Tervishoiu Muuseumi ja Naiskodukaitses Keskjuhatuse ühine väljaanne.

Neljandat trükki on täiendatud uute piltidega ja Kaitseliidu samariitlaste kursuse õppekavaga.

Raamat sisaldab 140 selgitavat joonist ja 4 värvilist tabelit. 192 lk. Hind broš. kr. 2.—

Väljaandja: NK. Peastaap. Vastutav toimetaja: G. Reial.

Toimetuse nõukogu: kol.-ltn. P. Asmus, prof. E. Ein, rektor J. Köpp, koolinõunik J. Lang, dir. V. Neggo, prof. A. Piip ja kol. A. Traksmaa.

Toimetus: H. Treial (peatoimetaja), noortemagistrid V. Hiir (tegevtoimetaja), R. Lahi, K. Liping, A. Ohaka ja E. Taks.

Toimetus-talitus: Tartus, Võidu 10, tuba 16, tel. 17-44.

Tellimishind: aastas kr. 1.50, 6 k. — kr. 0.80, 3 k. — kr. 0.40. Üksiknumber 15 senti, Ajakiri ilmub 12 korda aastas.